TESAŘÍKOVITÍ V CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI JESENÍKY
(CERAMBYCIDAE,COLEOPTERA)

BOCKKAFER DES LANDSCHAFTSSCHUTZGEBIETES JESENÍKY
(CERAMBYCIDAE,COLEOPTERA)

Bořivoj M a l e c

Hrubý Jeseník patří po entomologické stránce k méně vyhledávaným oblastem a proto je údajů o fauně hmyzu z tohoto území málo. V minulém století sledoval složení jesenické zvířeny Kolenati 1859 .V díle Fauna des Alvaters uvádí 127 druhů nalezených Coleopter. Ze souhrnějších prací z poslední doby lze uvést publikace Voláka 1947 a Noska 1951 . O tesaříkovitých souhrnější práce nevyšla, částečně jsou zahrnuti v seznamu Heyrovského 1930 a Reittera 1870 ,nebo v jednotlivých článcích v různých časopisech. Většina publikovaných druhů z Hrubého Jeseníku je uváděna s lokalitou Praděd.Je to dosti nepřesné označení,neboť na samotném Pradědu a přilehlých svazích je fauna tesaříků velmi chudá. Rovněž výskyt publikovaných pontických druhů z této oblasti např. Agapanthia dahli (Richt.), Agapanthia cardui (L.), Leptura cordigera Scop., Leptura unipunctata Fabr., je nepravděpodobný.

C h a r a k t e r i s t i k a ú z e m í

Chráněná krajinná oblast zahrnuje hlavní masiv Hrubého Jeseníku o rozloze 740 km2 a je ohraničena obcemi: Mikulovice, Heřmanovice, Vrbno pod Pradědem, Karlovice, Malá Morávka, Rýmařov, Oskava, Nový Malín, Rudoltice, Loučná nad Desnou, Branná, Horní Lipová a Jeseník.

Hrubý Jeseník patří k chladným a vlhkým oblastem. Roční průměr teplot je 2 °C, v lednu -7 °C a v červenci 10 °C. Roční průměr srážek se pohybuje v rozmezí 1.000 až 1.500 mm. Sněhová pokrývka zde mnohdy leží až 180 dní.

P ř e h l e d z j i š t ě n ý c h d r u h ů

Prionus coriarius (Linnaeus,1758) - Bohdíkov VIII.1970; Bukovice IX. 1970; Domašov VIII.1972; Vernířovice VIII.1968. V listnatých lesích.

Rhagium bifasciatum Fabricius,1775 - Jelenní hřbet VII.1972; Kouty nad Desnou V.-VI.1967; Mravenečník V.1973; Praděd VII.1974;Velký Jezerník VII.1974. Na smrkových pařezech a kmenech.

Rhagium mordax (Degeer,1775) - Kouty nad Desnou V.-VI.1967, VII.1970; Skřítek VII.1973; Šerák VIII.1974; Vernířovice VI.1969. Na dřevě smrků, bříz a dalších listnatých stromů.

smrků, bříz a dalších listnatých stromů.

Rhagium inquisitor (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou V.-VII.1970; Ovčárna VII.1965; Rejvíz VIII.1966; Vernířovice VI.1970. Na smrkových kmenech a pařezech.

Toxotus cursor (Linnaeus,1759) - Břidličná VII.1974; Jelenní hřbet VII.1974; Rejvíz VIII.1970; Skřítek VII.1971. Na smrkovém dřevě.

Pachyta quadrimaculata (Linnaeus,1758) - Bělá pod Pradědem VIII.1974; Dětřichov VIII.1969; Kouty nad Desnou IX.1971; Rejvíz IX.1966. Na okoličnatých.

Evodinus clathratus (Fabricius,1792) - Kouty nad Desnou VI.-VII.1970; Rejvíz VI.1971; Skřítek VIII.1969; Velká kotlina VIII.1974. Na udatně, rdesnu, okoličnatých.

Gaurotes virginea (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VII.-VIII.1971; Přemyslov VII.1971; Rejvíz VII.1973. Na udatně a okoličnatých.

Acmaeops collaris (Linnaeus,1758) - Karlova Studánka VII.1972; Kouty nad Desnou VII.1974, Vernířovice VI.1973. Na květech.

Pidonia lurida (Fabricius,1792) - Karlov VI.1969; Karlova Studánka VI.1968; Praděd VII.1970; Rapotín VI.1970; Šerák VII.1974. Na květech.

Grammoptera ruficornis (Fabricius,1781) - Vernířovice VI.1970; Žďárský potok VII.1974. Na květech.

Allosterna tabacicolor (Degeer,1775) - Karlova Studánka VII.1974; údolí Divoké Desné VII.1970; Skřítek VII.1973. Na květech.

Cornumutila quadrivittata (Gebler,1830) - Velký Jezerník VI.1970. Na odumřelých smrcích.

Leptura maculicornis Degeer,1775 - Domášov IX.1974; Vrbno pod Pradědem VIII.1968; Rejvíz VIII.1971; Skřítek VII.1973. Na květech.

Leptura rubra Linneaus,1758 - Červenohorské sedlo VIII.1970; Kepřník IX.1974; Kouty nad Desnou VII.1968; Skřítek VIII.1973. Na květech, smrkových kmenech a pařezech.

Leptura sanguinolenta Linnaeus,1761 - Červenohorské sedlo VIII.1968; Kouty nad Desnou VIII.1970; Skřítek VIII.1973. Na květech.

Leptura virens Linnaeus,1758 - Červenohorské sedlo VIII.1971; Kouty nad Desnou VIII.1973. Na okoličnatých.

Vadonia livida (Fabricius,176) - Bělá pod Pradědem VIII.1973; Rejvíz VIII.1971; Vernířovice VII.1968; Žďárský potok VII.1974. Na květech.

Julodia sexmaculata (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VIII.1970; Skřítek VII.1973. Na udatně, svízeli.

Judolia cerambyciformis (Schrank,1781) - Červenohorské sedlo VI.1968;

Kouty nad Desnou VI.1970; Přemyslov V.1971; Rejvíz VII.1968; Skřítek VII.1968. Na okoličnatých, udatně.

Strangalia quadrifasciata (Linnaeus,1758) - Františkova myslivna VII.1974; Kouty nad Desnou VI.1968; Loučná nad Desnou VIII. 1970; Žďárský potok VII.1974. Na květech a kmenech poražených smrků.

Strangalia maculata (Poda,1761) - Horní lipová VII.1969; Kouty nad Desnou IX.1971; Skřítek VIII.1965; Vernířovice VII.1968. Na okoličnatých.

Strangalia melanura (Linnaeus,1758) - Červenohorské sedlo VII.1968; Skřítek VII.1971; Vrbno pod Pradědem VII.1972; Vřesová studánka VIII.1969; Žďárský potok VII.1974. Na květech.

Strangalia bifasciata (Müller,1776) - Bělá pod Pradědem VII.1971; Červenohorské sedlo VIII.1974; Skřítek VI.1974; Vernířovice VI.1970; Vrbno pod Pradědem VI.1970. Na květech.

Spondylis buprestoides (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VI.1968; Dětřichov VII.1972. Na borových pařezech.

Criocephalus rusticus (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VIII.1968. Chycen náhodně v letu.

Tetropium castaneum (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VII.1969; Praděd VIII.1974; Skřítek VIII.1969; Velký Jezerník VIII.1968. Na smrkovém dřevě.

Tetropium fuscum (Fabricius,1787) - Karlova Studánka VII.1965; Kouty nad Desnou VII.1970. Pod kůrou a na pařezech smrků.

Obrium brunneum (Fabricius,1792) - Červenohorské sedlo VII.1970; Kouty nad Desnou VI.-VII.1973; Horní Lipová VI.1974; Rejvíz VIII. 1966; Vernířovice VII.1969. Na okoličnatých, udatně.

Molorchus minor (Linnaeus,1758) - Červenohorské sedlo VII.1969; Kouty nad Desnou VII.1972; Rapotín VI.1970; Skřítek VIII.1973. Na okoličnatých a udatně.

Aromia moschata (Linnaeus,1758) - Dětřichov VIII.1973; Kouty nad Desnou VIII.1966; Rejvíz VIII.1971. Na okoličnatých.

Hylotrupes bajulus (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VII.1971, VII. 1966. Na smrkových kládách.

Rhopalopus ungaricus (Herbst,1784) - Kouty nad Desnou VII.1970. Nalezen na listech devětsilu.

Callidium violaceum (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VI.1966. Ve smrkovém dřevě.

Phymatodes testaceus (Linnaeus,1758) - Karlov VII.1972; Kouty nad Desnou VI.1968. Na bukovém dříví.

Clytus lama Mulsant,1847 - Kouty nad Desnou VII.1970. Na bukovém dřevě a polenech.

Clytus arietis (Linnaeus,1758) - Karlova Studánka VII.1966; Kouty nad Desnou VII.1970; Rejvíz VIII.1965; Velká kotlina VIII.1974; Vernířovice VIII.1972. Na bukovém dříví.

Lamia textor (Linnaeus,1758) - Dětřichov VII.1970. 1 ex.rozjetý na vozovce.

Monochamus sartor (Fabricius,1787) - Kouty nad Desnou VII.1967. 1 ex. chycen v letu.

Monochamus sutor (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VII.1970, VIII. 1971; Červenohorské sedlo VII.1969. Na smrkových kládách.

Acanthoderes clavipes (Schrank,1781) - Karlova Studánka VI.1971; Kouty nad Desnou VI.-VII.1970; Rejvíz VII.1972; Vernířovice VIII.1974. Na bukových kmenech.

Liopus nebulosus (Linnaeus,1758) - Karlov VII.1968; Kouty nad Desnou VII.1972. Na bukových polenech.

Agapanthia villosoviridescens (Degeer,1775) - Kouty nad Desnou VI. 1972; Rejvíz VII.1973; Velká kotlina VIII.1974. Na pcháči.

Saperda carcharias (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou XI.1968. V topolovém dřevě.

Saperda populnea (Linnaeus,1758) - Karlov VII.1966; Kouty nad Desnou VII.1970; Loučná nad Desnou VIII.1969; Přemyslov VII.1972. Na listech osik a topolů.

Saperda scalaris (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VI.1970, VII. 1971. Na poražených kmenech buků a bříz.

Oberea oculata (Linnaeus,1758) - Kouty nad Desnou VIII.1968, IX.1973. Na listech jív, vrb a osik.

Tetrop praeusta (Linnaeus,1758) - Přemyslov V.1971; Sobotín VII.1968. Na lískách a ovocných stromech.

Seznam publikovaných nálezů

Leptura sexguttata Fabricius - pohoří Praděda Reitter,1870 .

Leptura unipunctata Fabricius - Karlova Studánka Heyrovský,1930 .

Leptura cordigera Füessly - Vysoký Jeseník (Heyrovský,1930).

Leptura dubia Scop. - Vysoký Jeseník (Heyrovský,1930).

Saphanus piceus (Laich.) - Vysoký Jeseník (Heyrovský,1930).

Cerambyx scopolii Füessly - pohoří Praděda (Heyrovský,1930).

Callidium aeneum (Degeer - Praděd (Heyrovský,1930).

Pogonocherus hispidus (Linnaeus) - Praděd (Heyrovský,1930).

Acanthocinus griseus (Fabricius) - Praděd (Heyrovský,1930).

Agapanthia dahli (Richter) - pohoří Praděda (Heyrovský,1930).
Agapanthia cardui (Linnaeus) - Praděd (Heyrovský,1930).
Stenostola ferrea (Schrank) - Karlova Studánka (Heyrovský,1930).
Oberea pupilata (Gyll.) - Praděd (Heyrovský,1930).
Phytoecia nigricornis (Fabricius) - Karlova Studánka (Reitter,1870).

Závěr

V oblasti Hrubý Jeseník jsem prováděl sběry v letech 1965-1974. Celkem bylo nalezeno 48 druhů čeledi Cerambycidae. Nejhojnější druhy Rhagium mordax (Deg.),Rhagium inquisitor (L.),Evodinus clathratus (Fab.) Leptura maculicornis Deg.,Leptura rubra L., Leptura sanquinolenta L., Julodia cerambyciformis (Schr.), Strangalia maculata (Poda),Strangalia melanura (L.), Strangalia bifasciata (Müll.), Acanthoderes clavipes (Schr.), V blízkém okolí tohoto území byly sbírány ještě druhy Saphanus piceus (Laich.), Cerambyx scopolii Füssl., Palaeocallidium coriaceum (Payk.) a Agapanthia violacea (Fabr.), jejichž výskyt lze předpoklá dat i ve sledované oblasti.

Závěrem děkuji p.Ing.Ratajovi a p.Fajtovi za připomínky k výskytu některých druhů.

Literatura

Fleischer, A.,1927-1930: Přehled brouků fauny Československé republiky. Brno.

Heyrovský, L.,1930: Seznam brouků republiky Československé. Tesaříci. Praha.

Heyrovský, L.,1955: Tesaříkovití-Cerambycidae. Fauna ČSR 5. Praha.

Kolenati, F.,1859: Fauna des Altvaters. Brno.

Nosek, J.,1951 : K biocenologii fauny Ipidů v Jeseníkách. Sborník Vys.školy zemědělské. Brno.

Pax , F.,1921: Die Tierwelt Schlesiens. Jena.

Reitter, E.,1870: Übersicht der Käfer-Fauna von Mähren und Schlesiens.

Volák, J.,1947: Pokus o zoogeografické zpracování Carabidů Jeseníků. Entomologické listy, 10. Brno.

Vulterin, Z.,1972: Přírodní poměry Hrubého Jeseníku. Ochrana přírody. 27, č. 5.

Z u s a m m e n f a s s u n g

In dieser Arbeit befasst sich der Autor mit der Coleopteren-fauna (Cerambycidae) des Landschaftsschutzgebietes von Jeseníky. Bei Sammelexkursionen in 1965-1974 wurden 48 Arten der Familie Cerambycidae gefunden.

Adresa autora (Anschrift des Autors) :

Bořivoj Malec, Generála Krátkého 2, 787 01 Šumperk.

V Ý Z V A

Členové výboru Čs.společnosti entomologické při ČSAV, kteří zajišťují vydávání těchto Zpráv, upozorňují čtenáře, že je v poslední době nedostatek příspěvků k otištění. Vyzýváme proto autory,kteří mají připraveny vhodné práce, aby je pokud možno co nejdříve zaslali na adresu uvedenou na druhé straně obálky. Při psaní postupujte podle pokynů, které jsou vytištěny vzadu na obálce. Omlouváme poněkud delší lhůty od dodání rukopisu do vytištění příspěvku, které jsou zapříčiněny výrobními potížemi v tiskárně.

Výbor.

OPRAVA (Korrektur)

článku (des Artikels) :

Zpráva o činnosti Čs.společnosti entomologické při ČSAV za rok 1974
in Zprávy Čs.spol.entomol.při ČSAV Praha, 1975: 77 - 84.
p. 82, 17 ř.nahoře místo Děčínském Svěžníku správně Děčínském Sněžníku.

článku (des Artikels) :

Skuhravá M.: Faunistický výzkum bejlomorek a jeho využití pro zoogeografická studia (Diptera, Cecidomyiidae),
in Zprávy Čs.spol.entomol.při ČSAV Praha, 1975: 99 - 106.
p.106, 15.ř.nahoře místo Anschrift die Autorins správně der Autorin.